

ZEMPLÉN.

(Előbb „Hegyalja“)

TÁRSADALMI ÉS KÖZGAZDÁSZATI HIRLAP.

TÖBB ZEMPLÉNMEGYEI KÖZINTÉZET ÉS TÁRSULAT KÖZLÖNYE.

MEGJELEN:

S.-A. Ujhelyben.

hetenkint kétszer, kedden és pénteken.
Előfizetheti a szerkesztő kiadó hivatalban, Kazinczy-
utca sz. valamint Lövy A. könyvkereskedésében.
Egyes számok a fentebbi könyvkereskedésben
5 krajczárjával kaphatók.

ELŐFIZETÉSI FELTÉTELEK:

Házhoz és postán küldve.
Egy évre: 6 frt.
Félévre: 3 frt.
Negyedévre 1 frt. 50 kr.
Kéziratok, valamint az előfizetési és hirdetési díjak
a szerkesztőséghez bérmentve utasítandók.

HIRDETÉSEK:

Egy négy hasábos petítisor egyszerű hirdetésének
helyéért 6 kr. Kötszeriért 4 kr. Gyakoribb hir-
detések alku szerént igen jutányosan.
Bélyeg díj mindig 30 kr.
A Nyílt térben minden 3 hasábos garmond sor
díja 25 kr. mely a szerkesztőségénél előlegesen
lefizetendő.

ELŐFIZETÉSI FÖLHÍVÁS.

„ZEMPLÉN“

czimü vegyes tartalmu hirlapra.

Kilencz hónapja, hogy a „Hegyalja“-t megindítottuk. Kilencz hónapon át folyvást a remény küszöbén állottunk, várva és lesve Zemplénmegye értelmiségének felénk fordulandó részvétét, erkölcsi és anyagi támogatását.

Kilenczhó hoszu idő. Ez idő alatt fájdalommal kellett meggyőződnuünk arról: hogy Zemplénmegye még mindig nem érzi szükségét kebelében a sajtó működésének.

Ily körülmények közt nem volt hátra más, mint e folyó szeptemberhó végével megszüntetni, az eddig is tetemes költséggel fentartott „Hegyalja“-t. Már hangoztattuk is némely körökben e szándékunkat; míg végre, a több oldalról jött biztató és bátorító szó után elhatároztuk, még egyszer ujított erővel, czímmel, iránynyal és áldozattal, megragadni a már dűlőfélben levő zászlót.

Ezért jónak láttuk az eddigi „Hegyalja“ helyett, „Zemplén“-t írni zászlónkra, hogy ez általánosabb színezetű czim egyszermind a megye összérdekai felölélésének előleges biztositékaul is szolgáljon.

Igyekezünk az eddigi szellemi erőket nemcsak megtartani, hanem ujjakkal is szaporítani. Ezenkívül a „Hírhang“-rovatot a legváltozatosabbá és érdekesebbé tesszük az által, hogy a megye minden jelentékenyebb pontján rendez értesítőket szemeltünk ki és kérünk fel.

Főczikkeink — menyiben lapunk a s. a. ujhelyi „Termény tőzsde, a hegyaljai bormivelő egyesület s több más közintézet közlönye leend, leginkább az anyagi és társadalmi helyi érdekek körül fognak forogni. Tárzánk pedig a szépirodalomnak lesz jólápoltt virágos kertje.

A „Zemplén“ megjelen hetenkint kétszer kedden és pénteken.

A lap előfizetési ára: Egész évre 6 fr. Félévre 3 fr. Évnegyedre 1 50 kr.

Előfizetheti vidéken minden kir. postahivatalnál, helyben a szerkesztő kiadóhivatalban és Lövy Adolf könyvkereskedésében.

IFJ. FARKAS LAJOS,
szerkesztőtárs.

BORÚTH ELEMÉR,
felelős szerkesztő.

KOLENER JÓZSEF,
kiadóttár.

Köny és babér....

Az időt igen értékesen definiálta, ki első elmondta, hogy: „az idő pénz“, de napjaink eseményei továbbra hatnak az anyag erőködésénél; — ma nyugodt lelkiismerettel elmondhatjuk: „az idő maga az emberiség“!

Egy perc, egy óra oly eredményeket hoz létre, melyekért nem egy nemzet, de az egész emberiség veszi magára a felelősséget.

Amit évtizedek roppant küzdelmei el nem érthettek, azt ma az idő keze egyetlen intésével hajtja végre.

A strassbourgis laoni vértanuk sirján a köztársaság hajnala csókolja a felkelő napot. . .

A római katak mbák szent halottjait a köztársaság szűz nemtője sorba látogatja, hogy a tulvilágiak szelid békéjét bevésse a vérengző emberiség szívébe. . .

A spanyol leteszi fajnőszkeségét, melyért őt a sivarlelkű II Fülöp imádni tudta s beleveti magát a nemzeti lét nagy közös harcába s bizonytalan küzdelmeinek biztos czélja: a köztársaság!

Itt béke — ott forradalom szület a köztársaságot; itt a köztársaság életkérdés — ott könnyelmű gyermekjáték; itt a dynasticus koronák gyémántjait elismerésül — ott nem is sejtett gúnyképen öltik a népfőiség tiszta öltönyére. Itt tudatában vannak: mily édes annak bírása, mi annyi önfeláldozást követel — ott könnyelmű-

en nyújtják az éretlen gyümölcsöt a tapasztalatlan gyermeknek, ki mohón neki fogva bele is halhat a veszélyes gyomor-túltengésbe.

S így megy ez napról napra — — órától órára. . .

De a dynasta s republicanus bibor mulhatlanul meghozza a maga gyászát is.

A márvány, arany, selyem, virág kristály, mozaik, porcellán, csipke, bársony, maroquin, az elegancia s comfort eklatans alkatrészei, ép oly bizonytalanok a lelketlen érez előtt, mint a művészet legeszeményibb, legimádandóbb remekei!

A védtelenek, nők, árvák elégett hullái ott bűdöslenek a kóválygó őszi légben s e becsületes, munkás polgár még holta után is az iszonyat látványát nyújtja tisztesség helyett környezetének!

Sokra — igen sokra képes az ember! Freydeau „Fanni“-ja s Michelot „L'amour“ egykor hallatlan könnyűséggel tudták ezer és ezer szűz, erényteli kebelbe eseppegetni a bachansok gyilkoló kéjeseppjeit: miért ne lenne hyena-s viperája egy férfi is, a mámoros dicsőség, győzelem s önküzdelen kísértő perezeiben?!

Az epedő görög ifju a sorstól nem neki rendelt kedves oldalánál még a szerelmet is elfeledte, ha eszébe jutott a tulvilági ítélőmesterek: Minos Eacus s Radamanthos rettenetes büntető hatalma: s ime a felvilágosodott XIX-ik század keresztényei Istenre hivatkozva, saját házat döntik romba, hogy ne legyen hely sem, hol a sanyargatottak utolsó könyveiket kisírják!

Bizony pirul szégyenében a liberalismus s ne esodáljuk ha a Colonnák s Orsiniak erényhősök ehez képest!

S a sárba rántott érzelmek eme chaosában egyedül a honszerelem lehet a kiolthatlan Pharos! Eanek világánál kell leszállni az események tömkelegébe, különben menthetlenül magával sodor a sötét ár.

Beatricét csak egy Dante tudta körülvenni a halhatatlanság dicsfé-

nyével; — napjaink csatáinak honszerelmét is csak az emberiség összetettségé adhatja át méltóan a jövőnek — mondom — mert a veszélyt, mit dynastikus érdekek készítettek, oly erélyes, meggyőződésszerű hazafias kitartás vette orvoslás alá, melyet szalmatűznek elkeresztelni: kevés minden Pitt, Fox, Canning s Palmerston államfőiségére.

Legyenek bár — a „komoly nemzet“ Timese-ként — éhes demokraták Páris bástyáinál; legyen bár „phrazis“ egy Hugó, Quinet s Favre kiáltványa — mégis ha engedi a gondviselés elérni, hogy a jelent multként lapozhassuk, ott lesz az „igazságos“, történelem könyvében megörökítve: hogy Párist nem éhes demokraták vették fanatikus patronusságuk alá, de egy nagy, multjában ünnepelet nemzet milliói hozták áldozatul életüket, a közös szerezésért, a közös szerezésért.

Látvány, melynek szemlélésekor nem marad egyéb számunkra: „egy őszinte fohásznál“ a népek életeért, a népek atyjához!

ALADÁR.

A köztörvényhatóságok rendezéséről szóló szentesített törvény.

II. Fejezet.

18. §. A törvényhatóság egyetemét a bizottság képviseli, s amennyiben a törvény kivételesen másként nem intézkedik, a hatósági jogokat a törvényhatóság nevében a bizottság gyakorolja.

19. §. A bizottság áll fele részben a törvényhatóság területén legtöbb egyenes államadó fizető azon nagykorú honpolgárokból, kik országgyűlési képviselőválasztásra jogosítva vannak: hason fele részben pedig a választó közönség választottjaiból.

20. §. Bizottsági tag általában nem lehet:

- aki irni és olvasni nem tud;
- aki a törvényhatóság területén legalább két év óta nem bír, vagy ugyanannyi idő óta ott nem lakik és adót nem fizet;
- aki a törvényhatóság közjavádmait haszonbérli vagy a törvényhatósággal más számadási viszonyban áll.

21. §. A bizottsági tagok számát a törvényhatóság lakosainak száma szabályozza, t. i. vármegyékben, székekben, kerületekben és vidékekben minden 200, törvényhatósági joggal felruházott városokban min- 250 lakos után egy bizottsági tag számítatik.

A bizottság választott és nem választott tagjainak összes száma azonban törvényhatósági joggal felruházott városokban 48-nál kevesebb és 400-nál több, más törvényhatóságokban 120-nál kevesebb és 600-nál több sehol sem lehet.

22. §. A legtöbb adót fizetők névjegyzékét az adóhivatalok hivatalos kimutatásai alapján, minden év végével a törvényhatóság igazolási választmánya állítja össze, illetőleg igazítja ki.

Az igazolási választmány áll: a közgyűlés által egy évre választott 5 tagból, és a főispán által a bizottsági tagok közül szintén egy évre kinevezett elnökből és 3 tagból; előadja a törvényhatósági jegyző.

Ervényes határozat-hozatalra az elnökkel, 5 tag jelenléte szükséges.

A választmány a kitűzött és kihirdetett napokon nyilvánosan tartja üléseit s a megállapított névjegyzéket, indokolt jelentés

kisérletében, a közgyűlésnek megerősítés végett bemutatja.

23. §. A sorrend megállapításánál csak a törvényhatóság területén fekvő ingatlan vagy a törvényhatóság területén élvezett jövedelem összes egyenes államadója és a személyes kereseti adó vétetik számításba: továbbá az állami, felekezeti, községi és magántanintézetek tanárai, a tudományos akadémia tagjai, a folyóirat- és lapszerkesztők, a lelkészek, az ipar- és kereskedelmi kamarák bel- és külső tagjai, agyszintén a magyar államban érvényes oklevéllel ellátott: tudorok, ügyvédek, orvosok, mérnökök, gyógyszerészek, sebészek, bányászok, erdészek és gazdatiszteknek összes egyenes államadója kétszeresen számítatik.

A főr vagy aya államadójába a nő, valamint kiskorú gyermekek államadója is beszámítandó, ha a nőnek vagy a kiskorú gyermekeknek vagyonát kezeli.

Mindenki csak egy törvényhatósági bizottságnak lehet tagja; az, aki több törvényhatóságban jön a legtöbb államadót fizetők sorába, azon törvényhatóság bizottságának lesz tagja, melyet maga jelöl ki.

Midőn ketten vagy többen fizetnek hasonmennyiségű államadót, ezek között a sors-huzás dönt; midőn pedig ezen eset olyan egyének közt fordul elő, kik közül az egyik egyszerűen, a másik pedig kétszeresen számított államadó folytán juthatna a bizottságba, az utóbbi bír elsőbbséggel.

Az, aki 5 év óta az országban lakik, folytonosan adót fizet s más államnak nem alattvalója, a sorrend megállapításánál a törvényhozás tüzetes intézkedéseig honpolgárnak tekintendő.

24. §. Akik, a 23. §. kedvezményei igénybe venni kívánják, az ülések tartama alatt az igazolási választmány előtt szóval vagy írásban jelentkeznél, s jogosultságukat igazolni kötelesek.

Aki nem jelentkezett, vagy jogosultságát igazolni nem tudja, az adó kétszeres beszámításának kedvezményétől azon egy alkalomra elesik.

25. §. A bizottsági tagok választása vármegyékben, székekben, kerületekben és azon törvényhatósági joggal felruházott városokban, amelyekben a választók száma a 600-at meghaladja, választó kerületenkint eszközöltek.

A választó-kerületeket az egymáshoz tartozó községek, illetőleg utczák, s a választási főhely kijelölésével a törvényhatóság maga alakítja meg. Egy-egy választókerületben 200 választónál kevesebb és 600 választónál több nem lehet.

Olyan mezőváros vagy falu, melyben legalább 200 választó lakik, külön választókerületet képez.

Ha a választók száma a 600-at haladja: a község 200—600 választóból alváltó-kerületet alkot.

26. §. Minden választó-kerület és alkerület, lehetőleg páros számban, csak annyi bizottsági tagot választ, amennyi a bizottságok választás alá eső tagjaiból, a kerület vagy alkerület választóinak a törvényhatóság összes választóihoz viszonyított aránya szerint, a kerületre vagy alkerületre esik.

27. §. Választó és választható a törvényhatóság mindazon lakosa, aki országgyűlési képviselő-választásra jogosítva van.

Az egyes választó-kerület választóit külön-külön betűrendben a közgyűlés által kiküldött választmány állítja össze, az országos képviselők választására jogosultak utolsó névjegyzékéből.

A borok iskolázásáról

A pinzemesterség főbb műveletei közé számítjuk

A chemismus örök törvényeit soha sem szegheti meg a gyarló ember büntelen.

S ha némelyek boraikat sokszor évekig üledékük szemétdombján látszólag büntelen hevertetik, az nem tanuskodik ellenünk, hanem csak arról: hogy léteznek chemiailag oly szerencsés alkotású borok, melyek benszülött és jelességüknél fogva még gazdájuk botlásait is képesek kijátszani, de melyek elérhető kitűnőségüket azért nem bírták kifejtetni, mivel gazdájuk értetlensége, üledékük chemiailag veszedelmes szomszedságától meg nem szabadítá.

És már most elemezzük, mikép veszedelmes chemiailag az üledék a borra?

Tudvalev leg találunk ugyan a bor üledékében vagy söprejében az alanyok részéről több ásványos eredetű sókat, vagyis több sókat, melyeknek kali, mész, keserűföld stb. szolgál alanyul, s ezek nem lennének ugyan ásványos természetűknél fogva a romlásnak alávetve: ámde a savrészt képzik bennök többnyire a bor-sav, mely mint szerves eredetű, igen is alá van vetve a chemismus átváltoztatásainak, mihelyest a szomszédos üledék nyálkás részeiben a melegnek csekély fokozata által, p. o. a kanikula alkalmával, az erjedő képesség nagyobb tevékenységre keltetik; s ime így állnak elő a söprején heverő borokban újabb, szakadozott aprócska erjedések, melyek a jól qualificált bort ugyan tönkre nem tehetik, de tisztaságát nagyobb, kisebb mértékben megzavarják, izét megváltoztatják, színében alteratiókat idéznek elő, szóval mindazon káros furesaságoknak természetes okait képzik, melyek magyar borainkban oly gyakran leginkább azért fordulnak elő, mivel nálunk a lefejtést eléggé s kellőleg alkalmazásba nem vesszük.

Legyen egyébiránt szabad az oppor-tunias erejénél fogva, mindjárt e helyütt azon okokat is kissé szellőztetni, melyek borosgazdáinkat a lefejtéstől elriasztani szokták, mikép alkalmat vegyünk azok alaposágáról is egyúttal nézeteinket kifejteti

Mondják, hogy bizonyos vevők meg-átköznék abban, ha a bor söprejéről lefejtetett, s ez leginkább aszúborainkra vonatkozik. — E valóban létező körülmény a következőkben találja természetes okait: 1-ör, mivel az az ősi hagyomány szentesített védelme alatt áll; 2-ör, mivel az aszúborok dus czukortartal-muknál fogva, a megromlásnak valóban kevésbé tétetvék ki; 3-ör, mivel a fortélyos lengyel vevő indokolt árlejtéssel az aszúborok egészségesebb természetű söprejében oly anyagnak kerül birtokába, melyet otthon kevésbe kerülő más-lásbor csinálására használ fel; és 4-er, mivel a természetők borkezelési ügyességében keveset bizván, a lefejtett aszúborokat gyanus szemmel tekinti. Ámde mindez ideiglenes okok elvesztendik életüket, mihelyest az illető borvidékek a szabaddá vált kereskedéssel a kupecz-ség nyomása és zsarnoksága alól fel-fognak szabadulni; mert ezen borok le-nem fejtetésének oka nem a lefejtés ne-taláni ártalmasságában rejlik, hanem a sa-játságos körülményekben, melyeket

kivülről a rá erőltetett

Mondják

fejlesztéssel

s ebben van

hogy tulajd

ság ez állit

leg aligha

val nemess

ujbort üled

delmes term

nagyobb m

is szellőzte

a zajos erj

nagy men

míg a nem

alakóvása

lódik, min

bor első le

s azért hat

lag a műv

sok széle

veseb szes

ső lefejtés

na, mely

szöbön áll

nendő ki

bir, s ezt

lyet a lefe

rint a bor

ra a meg

nem szab

mely

az élen

vántati

ben késő

rászati

Nemde

mindnyá

nál is?

dünk az

A Szabolc

Szabolc

I. Akad

Kar

gyar

ság

56,

dűj

Tet

szin

nin

II Gátv

An

elle

Tel

fon

5 f

Ür

III Ak

Vé

tag

lov

vol

részvételre a részlettulajdonosok meghivatnak

AZ IG VÁLASZTMÁNY.

nyével; — napjaink csatáinak honszerelmét is csak az emberiség összetettségé adhatja át méltóan a jövőnek — mondom — mert a veszélyt, mit dynastikus érdekek készítettek, oly erélyes, meggyőződésszerű hazafias kitartás vette orvoslás alá, melyet szalmatűznek elkeresztelni: kevés minden Pitt, Fox, Cuning s Palmerston állam bölcsesége.

Legyenek bár — a „komoly nemzet” Timese-ként — éhes demokraták Páris bástyáinál; legyen bár „phrazis” egy Hugó, Quinet s Favre kiáltványa — mégis ha engedi a gondviselés elérni, hogy a jelent multként lapozhassuk, ott lesz az „igazságos”, történelem könyvében megörökítve: hogy Párist nem éhes demokraták vették fanatikus patronusságuk alá, de egy nagy, multjában ünnepeit nemzet milliói hozták áldozatul életüket, a közös szerencsétlenség oltárára...

Látvány, melynek szemlélésekor nem marad egyéb számunkra: „egy őszinte fohásznál” a népek életeért, a népek atyjához!

ALADÁR.

A köztörvényhatóságok rendezéséről szóló szentesített törvény.

II. Fejezet.

18. §. A törvényhatóság egyetemét a bizottság képviseli, s amennyiben a törvény kivételesen másként nem intézkedik, a hatósági jogokat a törvényhatóság nevében a bizottság gyakorolja.

19. §. A bizottság áll fel részben a törvényhatóság területén legtöbb egyenes államadó fizető azon nagykorú honpolgárok-ból, kik országgyűlési képviselőválasztásra jogosítva vannak: hason fele részben pedig a választó közönség választottjaiból.

20. §. Bizottsági tag általában nem lehet:

- a) aki írni és olvasni nem tud;
- b) aki a törvényhatóság területén legalább két év óta nem bír, vagy ugyanannyi idő óta ott nem lakik és adót nem fizet;
- c) aki a törvényhatóság közjavalmait hasznóbérelt vagy a törvényhatósággal más számadási viszonyban áll.

21. §. A bizottsági tagok számát a törvényhatóság lakosainak száma szabályozza, t. i. vármegyékben, székekben, kerületekben és vidékekben minden 200, törvényhatósági joggal felruházott városokban min-250 lakos után egy bizottsági tag számítatik.

A bizottság választott és nem választott tagjainak összes száma azonban törvényhatósági joggal felruházott városokban 48-nál kevesebb és 400-nál több, más törvényhatóságokban 120-nál kevesebb és 600-nál több sehol sem lehet.

22. §. A legtöbb adót fizetők névjegyzékét az adóhivatalok hivatalos kimutatásai alapján, minden év végével a törvényhatóság igazolási választmánya állítja össze, illetőleg igazítja ki.

Az igazolási választmány áll: a közgyűlés által egy évre választott 5 tagból, és a főispán által a bizottsági tagok közül szintén egy évre kinevezett elnökből és 3 tagból; előadja a törvényhatósági jegyző.

Ervényes határozat-hozatalra az elnökkel, 5 tag jelenléte szükséges.

A választmány a kitűzött és kihirdetett napokon nyilvánosan tartja üléseit s a megállapított névjegyzékét, indokolt jelentés

kisérletében, a közgyűlésnek megerősítés végett bemutatja.

23. §. A sorrend megállapításánál csak a törvényhatóság területén fekvő ingatlan vagyona s a törvényhatóság területén élvezett jövedelem összes egyenes államadója és a személyes kereseti adó vétetik számításba; továbbá az állami, felekezeti, községi és magántanintézetek tanárai, a tudományos akadémia tagjai, a folyóirat- és lapszerkesztők, a lelkészek, az ipar- és kereskedelmi kamarák bel- és külső tagjai, agyszintén a magyar államban érvényes oklevéllel ellátott: tudorok, ügyvédek, orvosok, mérnökök, gyógyszerészek, sebészek, bányászok, erdészek és gazdatiszteknek összes egyenes államadója kétszeresen számítatik.

A fűj vagy atya államadójába a nő, valamint kiskorú gyermekek államadójába is beszámítandó, ha a nőnek vagy a kiskorú gyermekeknek vagyonát kezeli.

Mindenki csak egy törvényhatósági bizottságnak lehet tagja; az, aki több törvényhatóságban jön a legtöbb államadót fizetők sorába, azon törvényhatóság bizottságának lesz tagja, melyet maga jelöl ki.

Midőn ketten vagy többen fizetnek hasonmennyiségű államadót, ezek között a sors-huzás dönt; midőn pedig ezen eset olyan egyének közt fordul elő, kik közül az egyik egyszerűen, a másik pedig kétszeresen számított államadó folytán juthatna a bizottságba, az utóbbi bír elsőbbséggel.

Az, aki 5 év óta az országban lakik, folytonosan adót fizet s más államnak nem alattvalója, a sorrend megállapításánál a törvényhozás tüzetes intézkedéseig honpolgárnak tekintendő.

24. §. Aki a 23. §. kedvezményét igénybe venni kívánja, az ülések tartama alatt az igazoló választmány előtt szóval vagy írásban jelentkeznél, s jogosultságukat igazolni kötelesek.

Aki nem jelentkezett, vagy jogosultságát igazolni nem tudja, az adó kétszeres beszámításának kedvezményétől azon egy alkalomra elesik.

25. §. A bizottsági tagok választása vármegyékben, székekben, kerületekben és azon törvényhatósági joggal felruházott városokban, amelyekben a választók száma a 600-at meghaladja, választó kerületenkint eszközöltetik.

A választó-kerületeket az egymáshoz tartozó községek, illetőleg utcák, s a választási főhely kijelölésével a törvényhatóság maga alakítja meg. Egy-egy választókerületben 200 választónál kevesebb és 600 választónál több nem lehet.

Olyan mezőváros vagy falu, melyben legalább 200 választó lakik, külön választókerületet képez.

Ha a választók száma a 600-at haladja: a község 200-600 választóból alválasztó-kerületet alkot.

26. §. Minden választó-kerület és alkerület, lehetőleg páros számban, csak annyi bizottsági tagot választ, amennyi a bizottságok választás alá eső tagjaiból, a kerület vagy alkerület választóinak a törvényhatóság összes választóihoz viszonyított aránya szerint, a kerületre vagy alkerületre esik.

27. §. Választó és választható a törvényhatóság mindazon lakosa, aki országgyűlési képviselő-választásra jogosítva van.

Az egyes választó-kerület választóit külön-külön betűrendben a közgyűlés által kiküldött választmány állítja össze, az országos képviselők választására jogosultak utolsó névjegyzékéből.

A borok iskolázásáról

A pinceszemester főbb műveletei közé számítjuk

A chemismus örök törvényeit soha sem szegheti meg a gyarló ember bűntelen.

S ha némelyek boraikat sokszor évekig üledékük szemétdombján látszólag bűntelen hevertetik, az nem tanuskodik ellenünk, hanem csak arról: hogy léteznek chemiailag oly szerencsés alkotású borok, melyek benschülött ősszeleosságuknál fogva még gazdájuk botlásait is képesek kijátszani, de melyek elérhető kitűnőségüket azért nem bírták kifejteni, mivel gazdájuk értetlensége, üledékük chemiailag veszedelmes szomszédságától meg nem szabadítja.

És már most elemezzük, mikép veszedelmes chemiailag az üledék a borra?

Tudvalev leg találunk ugyan a bor üledékében vagy söprejében az alanyok részéről több ásványos eredetű sókat, vagyis több sókat, melyeknek káli, mész, keserűföld stb. szolgál alanyul, s ezek nem lennének ugyan ásványos természetűnél fogva a romlásnak alávétve: ámde a savrészt képzik bennök többnyire a bo-sav, mely mint szerves eredetű, igen is alá van vetve a chemismus átváltoztatásainak, mihelyest a szomszédos üledék nyálkás részeiben a melegnek csekély fokozata által, p. o. a kanikula alkalmával, az erjedő képesség nagyobb tevékenységre keltetik; s ime így állnak elő a söprején heverő borokban újabb, szakadozott aprócska erjedések, melyek a jól qualificált bort ugyan tönkre nem tehetik, de tisztaságát nagyobb, kisebb mértékben megzavarják, izét megváltoztatják színében alteratiókat idéznek elő, szóval mindazon káros furesaságoknak természetes okait képzik, melyek magyar borainkban oly gyakran leginkább azért fordulnak elő, mivel nálunk a lefejtést eléggé s kellőleg alkalmazásba nem vesszük.

Legyen egyébiránt szabad az oppor-tunias erejénél fogva, mindjárt e helyütt azon okokat is kissé szellőztetni, melyek borosgazdáinkat a lefejtéstől elriasztani szokták, mikép alkalmat vegyünk azok alaposágáról is egyúttal nézeteinket kifejteni.

Mondják, hogy bizonyos vevők megütözköznek abban, ha a bor söprejéről lefejtetett, s ez leginkább aszúborainkra vonatkozik. — E valóban létező körülmény a következőkben találja természetes okait: 1-ör, mivel az az ősi hagyomány szentesített védelme alatt áll; 2-ör, mivel az aszúborok dus ezukortatalmuknál fogva, a megromlásnak valóban kevésbbé tétetvék ki; 3-ör, mivel a fortélyos lengyel vevő indokolt árlejtéssel az aszúborok egészségesebb természetű söprejében oly anyagnak kerül birtokába, melyet otthon kevésbe kerülő más-lásbor csinálására használ fel; és 4-er, mivel a természetök borkezelési ügyességében keveset bizván, a lefejtett aszúborokat gyanus szemmel tekintik. Ámde mindez ideiglenes okok elvesztendik életüket, mihelyest az illető borvidékek a szabaddá vált kereskedéssel a kupeczség nyomása és zsarnoksága alól fel-fognak szabadulni; mert ezen borok le-nem fejtetésének oka nem a lefejtés nélküli ártalmasságában rejlik, hanem a sajátságos körülményekben, melyeket

kivülről a rá ezöltettel... Mondják fejtesükkel... s ebben van... hogy tulajd... ság ez állit... leg aligha... val nemess... ujbort üled... delmes term... nagyobb m... is szellőzt... a zajos erj... nagy men... mig a nem... alakóvása... lódik, mint... bor első le... s azért hat... lag a műv... sok szénsa... veséb szes... ső lefejtés... na, mely... szöbön áll... nendő kir... bir, s ezt... lyet a lefe... rint a bor... ra a megl... nem szál... mely e... az élen... vántati... ben késő... rászati-e... Nemde... mindnyá... nál is?... dünk az... a zajos e... szorgalm... levegő... az itt ha... jegyezze... borosgaz

A Szabolc

Szomb

I. Akad... Káro... gyan... ság... 56... díj... Tet... szin... ninc

II Gátv... Au... elle... Tel... fon... 5 f... Uri

III Ak... Véc... tag... lov... vol

részvételre a részlettulajdonosok meghivatnak

AZIG VÁLASZTMÁNY.

kivárlól a természetük közvéleményre rá erőltettek.

Mondják továbbá, hogy a borok lefejtésükkel szeszartalmukból vesztenek, s ebben van is valami. Lássuk tehát, hogy tulajdonkép mi és mennyi az igazság ez állításban. Az első lefejtést illetőleg aligha van igazság benne, mert avval nemcsak hogy megszabadítjuk az ujbort üledékétől, mely ez időben veszedelmes természetű nyálkás anyagok legnagyobb mennyiségét tartja, hanem ki is szellőztetjük belőle a szénsavat, mely a zajos erjedés bevégezte óta, benne még nagy mennyiségben van fenakasztva, míg a nemrég keletkezett szesz homogén alakulásaihoz még szorosabban kapcsolódik, mint később, azért veszt el az ujbort első lefejtésével pezsgő tulajdonát, s azért hat nagyobb mértékben kábitólag a művelet alatt a munkásokra, mert sok szénsav illan ki belőle de annál kevesebb szesz. De van ezeken kívül az első lefejtésnek még valami nevezetes haszna, mely a bor további, azaz a most később álló esendes erjedés útján történendő kifejlődésére nagy fontossággal bír, s ezt leljük azon alkalomban, melyet a lefejtéssel arra nyújtunk, miszerint a bor magát a esendes megindítására a megkívánt élelynyel ellátja, mert nem szabad felednünk: hogy bár mely erjedés megindítására az élely hozzájárulta megkívánatik szintazon mértékben, melyben később folytatlagos behatása borászati céljainkkal ellentétben áll. — Nemde ugyanezen nézeteket valljuk mindnyájan a zajos erjedés megindításánál is? nemde, ezalkalommal is engedünk az élelynek szabadbefolyást, míg a zajos erjedés meg nem indult, de azután szorgalmasan óvjuk az erjedő tömeget a levegő befolyásától? Ami ott igaz volt, az itt hazugsággá nem válhatik: ezt jól jegyezze meg magának a gondolkozó borosgazda.

(Folyt.)

A Szabolcs-vajai agarász egyesület által Nagy-Kállóban rendezendő

LÓ- és AGÁR VERSENY

SOROZATA.

Szombat oct. 15-én délután 12 órakor

I. Akadály-verseny. Tiszt. díj, adja gróf Károlyi Victorné. Futhat minden Magyarhonban ellett és nevelt ló. Távoltság 2 mfd. 10 akadály. Teher 46. 125, 56, 130, id. 133 font. Telivér 8 fonttal, díjnyertes még 5 fonttal többet visz. Tét 25 frt, fass vagy fizess Urlovarok színekben. 3 lónak kell indulni vagy nincs verseny.

II Gátverseny. Tiszt. díj, adja gróf Dessesffy Aurelné. Futhat minden Magyarhonban ellett és nevelt ló. Tá. 1¹/₂ mfd 5 gát. Teher 46. 115 font, 56. 120, idős 125 font, telivér 8 fonttal több. Díjnyertes 5 fonttal több. Tét 10 frt, fele bánat. Urlovarok színekben.

III Akadály-verseny Tiszt. díj, adja báró Vécsey Józsefné. Futhat minden egyleti tagnak Magyarhonban ellett és nevelt lóva, mely idomár kezén nem volt. Távoltság mintegy 2 mfd 10 akadály. Te-

her 46. 120 font, 56. 125, 66. 130, díjnyertes 5 fonttal több, telivér 8 fonttal több, kanczára 3 fonttal kevesebb. Urlovarok színekben. Tét 20 frt fele bánat.

IV. Akadály-verseny Tiszt. díj, adja gr. Forgách László. Távoltság mintegy 3 mfd 15 ugrás. Handicap. Tét 40 frt, fele bánat. Urlovarok színekben. — Teherhatározó gr. Dessesffy Aurél.

V. Földészek versenye. 60 frt. Futhat minden szabadeszményei földész lóva, nyereg nélkül. Egyszer a pálya körül Bejelentés az oszlopnál.

Vasárnap octóber 16-án.

Agárverseny. Tiszt. díj, adja báró Vécsey Futhat minden egyleti tag agara, tét 5 frt. fass vagy fizess.

A pálya-költségek előre a tétélekből vonatnak le.

Minden nevezés a versenyt megelőző éjjelig Ferenczy Emil egyleti jegyzőhöz Nagy-Kállóba intézendők.

FERENCZY EMIL,
egyl. jegyző.

Belföld.

? — Makón f. év okt. 2-től kezdve „Maros” cím alatt heti lap fog megjelenni Szél Ákos szerkesztése mellett.

? — A miskolci bányászati vasutvonalon a földmunkások csaknem egészen bevégezve vannak, sőt a napokban már a sínek lerakása is megkezdett.

? — Az esőzés okozta kár a Bányában igen tetemes, mint most az aratási és eséplési munkák után kiténik; az oly híres bányási buza 12-14° ot vesztett súlyából, s míg aratás előtt 555 fontos buzát reméltek nyerhetni, a valóságos súly most 85-86 fontnak tűnik ki. A kukorica szintén elmaradt az érésben, és az uralkodó hideg időjárás mellett attól félnek a gazdák, hogy nem is fog teljesen megérni.

? — Nagyváradon árvaház fog létesülni; e célra már eddig 20,000 ft. gyűlt be.

? — Az „E-r”-írja: Egerben egy birtokos vasból épített emeletes házat; feül lakás, alul pedig bolt helyiségekkel. A vas-készletet Sidney angol vasgyáros szállítja, ki Magyarországon több ügynökséget akar e célra föllátni. Az említett emeletes ház mindössze 4500 fba fog kerülni s egy hó alatt teljesen elkészül.

Hirharang.

— Helyi és megyei újdonságok. —

(1) Szokolácsi Boxichevich János

m. kir. honvéd alezredes a múlt héten városunkba érkezett, és a kassai m. kir. kerületi 5 gyalog honvédszázalaj és egy honvéd huszárszázadból álló II-ik honvéddandár parancsnokságát, illetőleg annak vezényletét az özi nagy hadgyakorlatok tartamára átvette. A t. dandárnok ur egyike azon katonai egyéneknek, kik komoly hivatásuk és pályájukkal összetudják egyeztetni a leereszkedő és gyöngéd modort: hogy a csatatéren mint a társadalmi életben egyaránt meghódítsanak mindenkit. A vezénylő alezredes ur, mint tudjuk — már 1848-ban a Dom Miguel ezrednek alezredese volt s a csatatéren is kitüntette magát.

(2) Jelen voltunk e hó 26-án a „Néma hegy” alatti téren tartott hadgyakorlaton, s valóban meglepettünk ama korrekt hadmozdulatok, illetőleg katonai műveletek által, melyek kitűnő bizonyosságot szolgáltatnak az özszes tisztikar kitartó erélye és szorgalmáról. A huszárság, melyet Elek Gusztáv százados vezényelt, kitűnően mozgott, s nem

hizelgünk ha azt állítjuk; hogy az a leggyakorlatosabb lovassággal is párhuzamba állítható. Néztek leginkább Ujhelyből nagy számmal voltak jelen.

* Az utcai világítás, mely különben is gyarló, s az arrai felügyelet ellen lehetséges nem szólunk. Atalában mindenütt, különösen pedig a „Csillag-utczában” már est 9-órakor rendszeren kialvó féltben vannak a lámpák. Meglehet, hogy az illetők is azon nézetben vannak az utcai sötétiséget illetőleg, mint volt III. Friderik, kir. potsdami kápolna sötétisége ellen panaszló híveknek, azon sajtóságot vizsgálatát adja; hogy: „Baldogok, akik nem látnak és mégis hisznek... Vagy talán a „Csillag utczát” éppen nevéért, avagy az ott lakó fényes arcu és ragyogó szemű hölgyek miatt hanyagolják el a lámpagyújtogatók? Ez az ő titkuk. Mi csak annyit vagyunk bítrak Góthével mondani, hogy: „Több világosságot uraim!”

* A legelső vasúti mozdonyt a múlt héten szállították keresztül városunkon a nagymihályi vasúti földmunkálatokhoz, jelenen az ottani alagút gyorsabb készítéséhez. A mozdonyt, mely körülbelül 400 mázsát nyom; 16 mecklenburgi fájó a legmeglepőbb könnyűséggel röptette; pedig a föld rengése s a kövezet súlyedé és tört-alatta. A szállítást, melyhez még 40 vasúti teherszeker is tartozik, egy pesti vállalkozó, némelyek szerint 5000 ft. mások szerint 8000 ft-ért, eszközölte. Mint halljuk, Terebes körül egy híd leszakadt a fejedelmi teher alatt; nagyobb baj azonban nem történt.

* Az ujhelyi katonai nagy manőverhez pótlólag még kétszázad honvédség vezényeltetett Kassáról. A daliás kinézésű huszások tegnapelőtt vonultak be városunkba.

* Szombaton az az október 1-én a megyeház nagytermében, a s. a. ujhelyi kisded-óvoda alaptökejének gyarapítására táncvizsgálat tartatik. Bolépti díj a táncsterembe: 2 frt, karzati jegy: 1 frt. Jegyek előre válthatók S. A. Ujhelyben Rácz Bertalan és Szentgyörgyi József urak kereskedésében.

+ Felső Zemplében, mint onnan értesülünk, egészen téli idő jár. A múlt héten öt hűvelék magas hólepel borult a növényzetre, mely és az azzal érkezett dermesztő hideg csaknem mindent elvett. A már hónapok óta uralgott hideg miatt különben sem igen kifejtett s ezáltal nagyra is elkészett nyári növényzet teljesen megsemmisült. A hidegből, esőből, szélből nekünk is bőven jutott. Hetek óta nem lehet téli öltöny nélkül kimenni. A növényzet azonban még eddig meglehetősen tenyészetnek örvend. Nem úgy a szőlő. Ehöz a legszerényebb reményt köthetünk.

(1) József főherceg ő fensége, a m. kir. honvédség főparancsnoka tegnap csakugyan városunkba érkezett, szemlét tartván az itteni katonai manőverek fölött. Az ünnepélyes fogadtatás részleteiről, valamint az ezen nap lefolyt hadgyakorlatokról, idő hiány miatt ezuttal még keveset mondhatunk, de megtörtént tény gyanánt említhetjük: hogy ő fensége magas megelégedését érdemelték ki. A gyakorlati téren ezer meg ezer ember s több száz díszes fogat hullámozott fel s alá érdekes tarkaságban, s daczára a szeles és hideg időnek, reggeli 9 órától délutáni 3 óráig posztóját meg tartotta. A hadgyakorlatok végeztével ő fensége a megyeház főispáni termeibe vonult, honnét a főispán ő méltósága által adott diszebed után, ugyanazon fogaton, melyen jött 5 óra tájban kíséretével Tokajba visszautazott. Ujhelyre nézve valóban ünnep volt e nap, a melyre

még sokáig élvezettel fog vissza emlékezni. Ő fensége magyar huszár tábornoki egyenruhát viselt s bámulatos kitartással vett részt minden egyes hadsereg gyakorlatában. Az utcza, melyen ő fensége a lakosság „éljen” zései között a városba vonult nemzeti lobogokkal volt feldisztve.

* **A rakamaziak**, mint értesítők írja, az ott keresztül vonult honvéd huszárságot ritka vendégszeretettel fogadták. A legénység gazdagon megvendégelték, ezeken kívül szénával és abrakkal is bőven ellátták őket. A rakamaziaknak ezen fényes honzszerelmet tanúsító tettük, elég hangosan nyilatkozik a jelenlegi magyar honvédelmi rendszer iránti általános rokonszenv mellett. Sokáig éljenek a derék rakamaziak, kiknek első igaz főmenő elődeik még magyarul beszélni sem tudtak.

* **Városunk** egészen új alakot öltött magára a honvédség itt mulatása óta. A rendes egyhanguságot élénk zaj váltotta fel. Az utcákat folyóvíz kiváncsi néptömeg tartja elfoglalva. Este az éjtelmek népesülnek meg, hol a régi és új honvédek kölcsönös ismerkedés közt éltetik a drága közös hazát. Majd Lajos nyiretyűje alatt fölhangzik a jó Rákóczy indulója s egymásután vonulnak el a nagyidők nagy embereinek árnyékai a múltakba mélyedt lelkek előtt. Szóval egész új életet él S. A. Ujhely.

— Fölkérünk a következő sorok közlésére: A debreczeni kereskedő ifjúság önképző egyesület helyeszközlő osztálya megalakítván, van szerencsénk a tisztelt főnök és segéd urakat értesíteni, miszerint az osztály működését a következő czélból és feltételek mellett folytatandja. —

Czélja: A helybeli vagy idegen foglalkozást kereső ifjaknak az itteni piacon és a vidéken állomást eszközölni, a helyajánló főnököket ellenben üzletüknek megfelelő egyénekhez juttatni, legyenek pedig azok egyleti vagy nem egyleti tagok. — Föltételei: Egyleti tagok, kik az osztály közvetítését igénybe veszik, írásbeli jelentésükhez csatolva két oszt. ért. frt. letéteményeznek: nem egyleti tagok azonban négy oszt. ért. frt. küldenek be. — A letéteményezett összeg eredménytelen működés esetében, a levelezési költségek levonása után, az illetőnek visszaadjuk. — A czél mielőbbi elérhetése végett az osztály, a létező kereskedői helyeszközlő intézeteken kívül, a vidéken, az országban, sőt a külföldön is tiszteletbeli levelezők által fogja magát képviseltetni. — A jelentések, vagy a fennálló kereskedő egyesület helyeszközlő osztályai által, vagy pedig egyenes érintkezés útján hozandók az osztály tudomására.

Lobmayer Máttyás Ifj. **Kardos László**
bizottmányi tag. igazgató

Zempléni könyvpiac.

× **Lövy Adolf** helybeli könyvtáros kereskedésére a következő új elmeművek érkeztek meg a napokban s rendes bolti áron kaphatók: „A kath. egyházi autonómia és veszélyei”, Toldy Istvántól, ára 80 kr. „Történeti tanulmányok és jellemrajzok” Csengeri Antaltól, két kötet, ára 4 frt 60 kr. „Bankszabadság, különös tekintettel a magyar bankmozgalomra Horn Edétől, ára 3

frt. „Három ezer tengerimért föld-keleti utazás; ára 2 frt. „Coelibatus és polgári házasság”, Papramorgótól, tartalma: I. B. gazdasszony (egyház történelmi tanulmány); II. Egynemely főriszt és nagytiszt, agyvelőnek sajátos aberatiói a polgári házasság dolgában. (Tiszteletben polémiá). „Bélyeg- és illeték szabás” Szeni, czevtől; ára 1 frt 40 kr. „A felekezeti iskoláztatás veszélyei és oktatási törvényünk hiányai, növeledészet, társadalmi és politikai szempontból” Bánhegyi Istvántól, ára 1 frt. A XIX-ik század uralkodó eszméinek befolyása az államra”, második kiadás; megjelent 2 füzet; egy-egy füzet ára 1 frt.

Üzlet.

A s. a. ujhelyi piacbíróóság által jegyzőkönyvileg beiktatott terményárak szeptemberhő 30. 1870.

Alsó ausztr. mérővel.	f.	k.	f.	k.	f.	k.
Baza, a minőség szerint	4	40	4	—	3	90
Rozs	2	55	2	50	2	40
Árpa	1	80	1	60	1	50
Zab	1	80	1	75	1	50
Tengeri	3	10	—	—	—	—
Széna, mázsája	1	80	—	—	—	—

KOLENER JÓZSEF,
kiadótárs.

IFJ. FARKAS LAJOS,
szerkesztőtárs.

BORÚTH ELEMÉR,
főlélos szerkesztő és kiadótulajdonos.

HIRDETÉSEK

HIRDETMÉNY.

Melyszerént a zemplén megyei kereskedelmi ipar-termény és hitelbank tisztelt részvényeseinek értésére hozatik, miként az 50 % -tólival befizetett ideiglenes nyugták f. hó szeptember 15-től kezdve, 1 frt. 25 kr. bélyegdíj és 75 kr. részvény-nyomtatványdíj lefizetése mellett, az eredeti részvényekkel a bank főpénztáránál felszereltetnek.

S. a. Ujhely 1870. szept. 12-én.

**ZEMPLÉN-MEGYEI
KERESKEDELMIPAR
TERMÉNY ES HITELBANK
IGAZGATÓSÁGA.**

ELADÓ HORDÓ-DONCÁK.

A leszesi pagonyban levő mintegy 28 ezer kész hordó-donga az uradalom által eladóvá tétetvén; a venni szándékozók Fedák András uradalmi erdészhez fordulni sziveskedjenek.

ÁRVERÉSI HIRDETÉS.

A s.-pataki r. kath. ispitály vagyonaéhoz tartozó, és a s. pataki határban a halastói árkon levő vizimalom a körü lötte egytagban fekvő 11 köblös szántóföldel 1871-ik év január 1-ső napjától hat évre haszonbérbe kiadandó.

Az erre vonatkozó árverés folyó

G. A. W. MAYER.

fehér mellszörpe

mint legkitünőbb szer, minden régi köhögés, rekedtség, vérköpés, és általános mellbántalmak ellen, valódiilag kapható 2-1 frt. **BREZANYI ERNŐ** gyógyszerésznél **TOKAJBAN.**

1870 év októberhő 12-ik napján d. e. 10 órakor a s.-pataki plebanián fog megtartatni. — addig is a föltételek a gondnoknál megtekinthetők.

Kelt S.-Patak sept. 19-én 1870.

SCHULCZ JÓZSEF,
gondnok.

Nyomatott Weisz Mór győrsajtóján, S. a. Ujhelyben 1870.

AZ IG VÁLASZTMÁNY.

Nyomatott Weisz Mór győrsajtóján, S. a. Ujhelyben 1870.